

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुल्चोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद दुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री बासुदेव खनाल
फैसला
२०७९।०८० सालको निर्णय नं. २७३
पुनरावेदन नं. ०७७-RB-०००९
पुनरावेदन दर्ता मिति:-२०७७।०४।११
मुद्दा:- आयकर (२०७१/०७२)।

का.जि.का.म.न.पा.वडा नं. २, गैह्रिधारा स्थित सनराइज बैंक लि. को तर्फबाट
अख्तियार प्राप्त ऐ.बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत वर्ष ५५ को जनक शर्मा } पुनरावेदक
पौडेल.....१ }

विरुद्ध
ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर.....१ }
आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं.....१ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी
शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय: ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी: प्रमुख कर प्रशासक श्री धनिराम शर्मा
शुरु कार्यालय निर्णय मिति : २०७६।०२।२३

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी
निर्णय गर्ने कार्यालय : आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं
निर्णय गर्ने अधिकारी : महानिर्देशक श्री विनोद बहादुर कुँवर
निर्णय मिति : २०७६।११।१८

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट:- विद्वान अधिवक्ता श्री प्रकाश रेग्मी

प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट : विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको मिति २०७६।११।१८ को निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) तथा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम यस न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत दर्ता करदाताको तर्फबाट पुनरावेदन पत्र भै पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छ:-

तथ्य खण्ड

१. करदाता सनराइज बैंक लिमिटेडले आ.व. २०७१/०७२ को आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु.६३,०१,५१,४९५।- देखाई ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०७२।०९।३० मा आय विवरण पेश गरेको।
२. करदाताले प्रस्तुत आ.व. २०७१/०७२ को आयकर विवरणसाथ पेश भएका विवरण तथा कागजातको अध्ययन, छानविन तथा परीक्षण गरी पेश हुन आएको करपरीक्षण प्रतिवेदन समेतका आधारमा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम आयमा समावेश गर्नुपर्ने, आयमा कट्टी गर्न नपाइने खर्च दावी भएको देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएको हुंदा सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५ (पन्ध्र) भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०७६।०२।०७ मा सुचना जारी भएको।
३. ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७६।०२।०७ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७६।०२।०९ मा बुझी लिई सूचनाको जवाफ करदाताले मिति २०७६।०२।१७ मा पेश गरेको।
४. करदाताको आ.व. २०७१/०७२ को लागि रु.६३,८१,२१,१०१।१८ (त्रिसठ्ठी करोड एकासी लाख एकाइस हजार एक सय एक रुपैया अठार पैसा मात्र) आय कायम गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ को संशोधित कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम करदातालाई सूचना दिने भनी ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७६।०२।२३ मा गरेको निर्णय।

५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७६।०२।२७ मा जारी गरेको आ.व. २०७१/०७२ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी करदाता सनराइज बैंक लिमिटेडले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७६।०३।२२ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन पेश गरेको।
६. करदाताको स्थिर सम्पत्तिको समूह “ख”, “ग” र “घ” मा बढी हास खर्च दावी गरेकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१(१)(च) बमोजिम खर्च कट्टी नपाउने र चन्दा खर्च तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत सोही ऐनको दफा १२क. र १२ख. बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने तथा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क समेत माग गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय कानून सम्मत देखिएको हुंदा निवेदकको निवेदन जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने समेत वेहोराको आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।११।१८ मा भएको निर्णय।
७. ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेशको क्रममा बैंकले आयकर तर्फ स्थिर सम्पत्तिको समूह ख, ग र घ मा बढी हास खर्च दावी गरेकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१(१)(च) बमोजिम खर्च कट्टी नपाउने र चन्दा खर्च तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२क र १२ख. बमोजिम खर्च कट्टी दिन नमिल्ने र करदाताले आफ्नो वार्षिक आय विवरण एवं सो मुताबिक दाखिला गर्नुपर्ने कर रकम भन्दा बढी रकम कर दाखिला गरेको अवस्थामा गैर कानूनी रूपमा अनावश्यक शुल्क लगाउने गरी सोही ऐनको दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क लगाउने गरी शुरु कर कार्यालयबाट भएको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत बदर गरी आय विवरण बमोजिम कै आय मानी न्याय गरी पाउँ भन्ने समेत वेहोराको करदाताका तर्फबाट यस न्यायाधिकरणमा मिति २०७७।०४।११ मा दायर गरेको पुनरावेदन पत्र।
८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७७।०९।२४ मा भएको आदेश।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेशी सूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता हिमालयन बैंक लिमिटेडका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विद्वान अधिवक्ता श्री प्रकाश

रेग्मीले करदाताले OVYS अन्तर्गतको हास खर्च कट्टी गर्नुपर्ने, चन्दा खर्च वापत रकम प्रधानमन्त्री दैवी राहत कोषमा जम्मा भएको रकम समेत कट्टी गर्न पाउनुपर्ने र आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क लगाउने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको निर्णय समेत मिलेको नहुँदा बदर गरी पाउँ भनी तथा प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित हुनुभएका विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाडौँका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले शुरु कार्यालयबाट भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश तथा सो आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकले गरेको निर्णय समेत कानून सम्मत नै रहेको देखिँदा सदर गरी पाउँ भनी गर्नु भएको बहस समेत सुनियो।

१०. पुनरावेदक करदाताबाट लिइएको पुनरावेदन जिकिर, दुवै तर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरु र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा ,यसमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा भएको संशोधित कर निर्धारणको आदेश र उक्त आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय मिलेको छ ,छैन? पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्छ, सक्दैन? भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखियो।

११. निर्णय तर्फ विचार गर्दा, पहिलो पुनरावेदन जिकिर पुनरावेदक करदाताले Own your Vehicle Scheme अन्तर्गत खरिद गरेका गाडीको हास कट्टी तथा त्यस्ता सवारी साधनको कर खर्चलाई खर्च कट्टी दिनुपर्ने भन्ने सम्बन्धी रहेको देखिन्छ। करदाताले Staff Vehicle Facility अन्तर्गत खरिद गरेका सवारी साधनको स्वामित्व बैंकमा रहेकोले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ बमोजिम त्यस्ता सवारी साधनको हास कट्टी वापत रु.२४,८४,७५०।- हास खर्च कट्टी पाउनु पर्ने भन्ने जिकिर लिएको देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ को उपदफा (१) मा “कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै व्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि सो व्यवसाय वा लगानीबाट सो व्यक्तिको आय आर्जन गर्ने सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पत्तिको हास भए वापत अनुसूची-२ बमोजिम हास खर्च कट्टी गर्नुपर्नेछ” भन्ने कानुनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। पुनरावेदक बैंकले Staff Vehicle Facility अन्तर्गत खरिद गरेको सवारी साधनहरु सुविधा प्राप्त गर्ने कर्मचारीहरुले आफैले छनौट गरी आफूले चाहेको सवारी साधन खरिद गर्ने, त्यस्ता सवारी साधनको भोगाधिकार सम्बन्धित कर्मचारीमा रही कर्मचारीले नै व्यक्तिगत रूपमा प्रयोग गरेको अवस्था देखिन्छ। त्यस्ता सवारी साधन बैंकको व्यवसाय वा आय आर्जनमा बैंकले प्रयोग गरेको अवस्था समेत देखिँदैन। सुविधा प्राप्त गर्ने कर्मचारीले बैंकको हित विपरित वा सेवा शर्त उल्लंघन गरेको अवस्थामा उक्त

सुविधाबाट वन्चित गर्नको लागि सुरक्षण वापत मात्र त्यस्तो सवारी साधनमा बैंकको स्वामित्व कायम गर्न बैंकको नाममा सवारी साधन दर्तासम्म गराएको अवस्था देखिन्छ। यसरी बैंकले सुविधा अन्तर्गत आफ्ना कर्मचारीहरूलाई उपलब्ध गराएको सवारी साधनलाई बैंकको स्थायी सम्पत्तिको सूचीमा समावेश गरी आयकर ऐन, २०५८ को अनुसूची-२ को खण्ड १ को वर्ग "ग" अन्तर्गत "अटोमोवाइल्स, वस तथा मिनीबसहरू" भन्ने समूहमा समूहीकृत गरी हास खर्च वापत आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९ को उपदफा (१) वमोजिम हास खर्च कट्टी दिन मिल्ने कानूनी आधार देखिन आएन। त्यसैले बढी हास खर्च कट्टी दावी गरेको रु.२४,८४,७५०।- नपाउने गरी ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट भएको निर्णय र त्यसलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णयलाई अन्यथा भन्न मिल्ने देखिएन।

१२. करदाताको अर्को पुनरावेदन जिकिर प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप राहत कोषमा जम्मा गरेको रकमको खर्च कट्टी पाउनु पर्ने भन्ने रहेकोले सो सम्बन्धमा हेर्दा, पुनरावेदक करदाताले आ.व. २०७१।०७२ को वित्तीय विवरणको चन्दा खर्च शीर्षक भनी विज्ञापन खर्चमा भुक्तानी गरेको रु.१,३०,१६,६५४।— मध्ये रु.५०,००,०००।— प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा जम्मा गरेको र रु.४९,८४,८५६।— अन्य विविध संघ संस्थालाई चन्दा/CSR भनी उल्लेख गरी आर्थिक ऐन, २०७२ ले थप गरेको आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२ख वमोजिम खर्च कट्टी माग गरेको देखिन्छ। त्यस्तो प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा सहयोग गरेको रकम खर्च कट्टी हुने व्यवस्था आर्थिक ऐन, २०७२ ले थप गरेको, आयकर ऐन (संशोधन सहित), २०५८ को दफा १२ख को व्यवस्था आ.व. २०७२।०७३ देखि लागू हुने हुँदा आ.व. २०७१।०७२ मा योगदान गरेको चन्दा रकममा खर्च कट्टी गर्न नमिल्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत नरहेको भन्ने व्यहोराको पुनरावेदन जिकिर लिएको देखिन्छ। पुनरावेदक करदाताले २०७२ सालको वैशाख १२ मा आएको विनासकारी भूकम्पको कारण सहयोग स्वरूप प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप राहत कोषमा आ.व. २०७१/०७२ मा नै रु. ५०,००,०००।— र रु.४९,८४,८५६।— अन्य विभिन्न संघ संस्थाहरूलाई विविध कार्यमा चन्दा/CSR को रूपमा भुक्तानी गरेको देखिन्छ। तत्कालिन आर्थिक ऐन, २०७२ ले आयकर ऐन, २०५८ मा थप गरेको दफा १२ख मा "कुनै व्यक्तिले कुनै आय वर्षमा प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोष र नेपाल सरकारले स्थापना गरेको पुनर्निर्माण कोषमा योगदान गरेको रकम सो वर्षको करयोग्य आय गणना गर्दा घटाउन सक्नेछ" भन्ने व्यवस्था रहेको देखिन्छ। आर्थिक ऐन, २०७२ ले थप गरेको व्यवस्था आ.व.

२०७२।०७३ बाट मात्र लागू हुने हुँदा आर्थिक ऐन, २०७२ ले थप गरेको व्यवस्था प्रारम्भ हुनुभन्दा अघि नै करदाताले प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा आ.व. २०७१/०७२ मा दाखिला गरेको रकममा खर्च कट्टी दिन कानूनतः मिल्ने देखिएन। त्यसैगरी विभिन्न संघ संस्थालाई चन्दा/CSR भनी भुक्तानी दिएको रकमको सम्बन्धमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२क. बमोजिम विभागको पूर्व स्वीकृति लिएको नदेखिँदा त्यस्तो खर्चले मान्यता पाउन सक्ने देखिएन। अतः ठूला करदाता कार्यालयबाट यस शीर्षकमा भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेश तथा उक्त आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय कानूनसम्मत रहेको हुँदा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने देखिएन।

१३. अब आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क लगाएको निर्णय त्रुटीपूर्ण रहेको भनी पुनरावेदकले लिएको अन्तिम पुनरावेदन जिकिर तर्फ हेर्दा, आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२० मा " कुनै व्यक्तिले कुनै कुराका सम्बन्धमा विभागमा झुठा वा भ्रमपूर्ण विवरण दिएमा वा दाखिला गर्नुपर्ने कुनै कुरा वा वस्तुको जानकारी नदिई वा सो विवरणबाट हटाई विवरणमा उल्लिखित जानकारी भ्रमपूर्ण हुन गएमा त्यस्तो व्यक्तिलाई देहाय बमोजिमको शुल्क लाग्नेछ" भन्ने कानूनी व्यवस्था रहेको देखिन्छ। सोही दफाको उपदफा (क) मा "जानाजानी वा लापरवाहीपूर्वक गरेको नभई भुलवस झुठा वा भ्रमपूर्ण हुन गएकोमा त्यसबाट हुने घटी कर रकमको पचास प्रतिशत" भनी उल्लेख गरेको देखिन्छ। करदाताले आ.व.२०७१/०७२ को आय विवरण पेश गर्दा हास खर्च कट्टी नपाउने Staff Vehicle Facility अन्तर्गतका सवारी साधनको हास खर्च र सवारी कर खर्च तथा चन्दा खर्च कट्टी गरी पेश गरेको कारण निजको आय विवरण भ्रमपूर्ण हुन पुगेको पाइयो। यस स्थितिमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२० को खण्ड (क) आकर्षित हुने अवस्था स्पष्ट देखियो। त्यसैले आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२० को खण्ड (क) बमोजिम ५०% शुल्क लाग्ने गरी निर्धारण गरेको संशोधित कर निर्धारणको निर्णयलाई उक्त दफा १२०(क) को कानूनी व्यवस्थाको रोहमा गैरकानूनी वा स्वेच्छाचारी भन्न मिल्ने नदेखिँदा करदाताको उक्त पुनरावेदन जिकिरसंग पनि सहमत हुन सकिएन।
१४. तसर्थ माथि विवेचित आधार एवं कारण समेतबाट करदाता सनराइज बैंक लिमिटेड (स्थायी लेखा नं.३०२६६९७७०) को आ.व. २०७१/०७२ को संशोधित कर निर्धारण गरी ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट मिति २०७६।०२।२३ मा भएको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७६।११।१८ मा भएको निर्णय समेत मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसिल खण्ड

१. फैसलाको प्रतिलिपी सहित फैसला भएको जानकारी विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाण्डौलाई पठाईदिनु।
२. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति यस न्यायाधिकरणको सफ्टवेयरमा अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
३. सरोकारवाला पक्षले फैसलाको प्रतिलिपी माग गरेमा लाग्ने दस्तुर लिई नियमानुसार प्रतिलिपी दिनु।
४. प्रस्तुत पुनरावेदनको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर पठाई रेकर्ड मिसिल अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमति छ।

(बासुदेव खनाल)
लेखा सदस्य

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत:- सनिता लामा

कम्प्युटर अपरेटर:- चन्द्रबहादुर नेपाली

फैसला मिति:- २०७९।१२।१४।३

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने लेखा सदस्य:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम ललितपुरको छाप